

A HETEDNAPI ADVENTISTA EGYHÁZ ÁLLÁSFOGLALÁSA AZ EGYHÁZ ÉS AZ ÁLLAM KAPCSOLATÁRÓL¹

Preambulum

Isten szeretet. Kormányzása a mindenségben teremtményeinek szabad, önkéntes engedelmisségén alapszik, amit az Ő jóságának elismerése váltott ki.² Isten csak szívből fakadó hitet (Ezék 36,26), és szeretetből fakadó (1Kor 13) cselekedeteket tud elfogadni. A szeretet azonban nem lehet a polgári törvénykezés tárgya. Nem lehet rendelettel előidézni, sem törvénnyel megóvni. Ezért a hitbeli meggyőződés törvény általi szabályozása természettől fogva

---

¹ *Statements Guidelines and Other Documents, Seventh-day Adventist Church, A 2005 Compilation by the Communication Department of the General Conference 178-185.p.*

² „Isten arra vágyik, hogy teremtményei szeretetből szolgálják őt, ami az Ő jellemének megbecsüléséből fakad. Nem leli kedvét kikényszerített engedelmisségben, ezért mindenkit megajándékoz az akarat szabadságával, hogy mindenki önként szolgálhassa őt”. (White, E. G.: *Patriarchs and Prophets*, 34. p.)

ellentétben áll az igazi vallásossággal, és így szemben áll Isten akaratával.³

Isten azzal a képességgel ruházta fel őszüleinket, hogy választani tudjanak jó és rossz között (1Móz 3). A következő generációk hasonló lehetőséget kaptak, és e döntés szabadságát, amit Isten adott, az ember nem korlátozhatja.

A vallás és a hatalom között érvényesülő helyes viszonyt Jézus Krisztusnak, a mi Megváltónknak élete fejezi ki. Jézus isteni tudással (Jn 4,17-19), isteni hatalommal (Jn 11) és szent jellemmel (1Jn 2,1) rendelkezett. Ha volt valaki a földön, aki jogot formálhatott volna arra, hogy saját istentisztelettel kapcsolatos elveit másokra kényszerítse, az Jézus Krisztus volt. Jézus ennek ellenére

---

³ Időnként az ókori Izrael teokratikus berendezkedésére szoktak hivatkozni a vallással kapcsolatos modernkori törvények igazolásaként. Ez az igyekezet azonban hamisan értelmezi a bibliai példát. Isten egy-egy igen rövid időszakban sajátos eszközöket vett igénybe, hogy megóvja a világhoz szóló üzenetét. Ezek az eszközök olyan szövetség keretei között érvényesültek, amit egy viszonylag kicsiny néppel kötött, és ez idő alatt Isten olyan közvetlen formában folyt bele egy nép életébe, ahogy azt később sohasem tette. Isten közvetlen uralkodása, ami egy bizonyos néppel kötött szövetségen alapszik, ma nem alkalmazható és nem lehet olyan modell, amit a modern nemzetek kormányzásában követhetnénk. Ezzel szemben az állam és az egyház kapcsolatának követendő módja az, amit Jézus Krisztus tanításaiból meríthetünk.

soha nem alkalmazott kényszert.⁴ Krisztus követeinek is ezt az utat kell követniük.

A Hetednapi Adventista Egyház kezdettől fogva arra törekedett, hogy Jézus példáját követve evangelizáló szolgálatának szerves részeként síkra szálljon a lelkiismereti szabadságért. Mivel az egyház befolyása egyre jobban nő a világon, helyesnek tűnik azoknak az alapelveknek a megfogalmazása, melyek világsszéles egyházunkat vezetik, amikor kapcsolatba lépünk azoknak az országoknak a kormányaival, melyekben, mint egyház tevékenykedünk.

Lelkiismereti szabadság

Az adventi üzenet szívében az a hit fogalmazódik meg, hogy a lelkiismereti szabadságot minden ember számára biztosítani kell. A lelkiismereti szabadság azt jelenti, hogy az ember szabadon hisz, és szabadon gyakorolja választott hitét, hogy az ember szabadon dönt úgy, hogy nem követ egyetlen vallási meggyőződést sem, hogy szabadon változtatja meg vallásos meggyőződését, és végül szabadon hoz létre és működtet olyan vallási szervezeteket, melyek megfelelnek hitének. Elszántak vagyunk abban, hogy előmozdítsuk a vallásszabadság jogi és politikai védelmét, és támogatjuk azoknak a nemzetközi dokumentumoknak minél átfogóbb

---

⁴ Éppen ellenkezőleg, Jézus kijelentette, hogy az ő országa nem e világból való, ezért országa követeinek nincs joga az erőszak alkalmazásához (Jn 18,36).

értelmezését, melyek megfelelő garanciát jelentenek e szabadság védelméhez.⁵

A hetednapos adventista keresztények elismerik a szervezett kormány törvényességét (1Pt 2,13-17). Támogatjuk a kormánynak azt a jogát, hogy törvényeket hozzon világi kérdésekben, és ezekkel a törvényekkel összhangban tevékenykedünk (Rm 13). Abban az esetben azonban, amikor az ország törvényei szemben állnak bibliai kötelezettségeinkkel, a Szentírás útmutatását követjük, miszerint Istennek kell inkább engedelmességnünk, mint embereknek (ApCsel 5.29).⁶

Az adventisták elkötelezték magukat a szabadság mellett, de elismerik, hogy a szabadságnak vannak korlátai. A vallásszabadság csak abban az összefüggésben érvényesülhet, hogy tiszteletben tartjuk a társadalom más tagjainak vallás- és lelkiismereti szabadságát. Ha a társadalom olyan kényszerítő

---

⁵ Az ENSZ Egyetemes Nyilatkozata az Emberi Jogokról 18. pont. Az Emberi Jogok Amerikai Konvenciója 12. pont. Az Emberek és Népek Jogáról szóló Afrikai Egyezmény 8. pontja. Az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Európai Konvenciójának 9. pontja stb.

⁶ „Isten népe elismeri az emberi kormányzatot, mint Isten által rendelt intézményt, és azt tanítja, hogy a világi kormányzat felelőssége alá tartozó dolgokban az engedelmesség szent kötelesség, de amikor annak kívánalmái ellenkeznek Isten követelményeivel, akkor Isten Szavát kell követni az emberi törvényekkel szemben. Az „Így szól az Úr”-t nem tehetjük félre azért, mert így szól az egyház, vagy az állam. Krisztus koronáját magasabbra kell emelnünk a földi hatalmakénál.” (White, E. G.: *Testimonies for the Church*, 6. köt., 402. p.)

körülmények közé kerül, mint például az állampolgárok védelme a közvetlen életveszélytől, akkor törvényes joga van arra, hogy korlátozzon bizonyos vallási gyakorlatokat. Az ilyen beavatkozásnak úgy kell megvalósulnia, hogy a lehető legkisebb mértékben korlátozza a vallás szabadságát, miközben megvédi azokat, akik veszélybe kerültek. A lelkiismereti szabadság korlátozása nem tekinthető legitimnek akkor, ha botránkozásra vagy megfoghatatlan veszélyekre való hivatkozás áll mögötte, és akkor sem, ha pusztán feltételezett sérelmekről, társadalmi konformitásról van szó. Az állam nem alkalmazhat olyan korlátozásokat, mint a vasárnap törvények, vagy más, állam által kikényszerített egyházi gyakorlatok.

A hetednapi adventisták hivatása, hogy minden ember vallás- és lelkiismereti szabadsága érdekében síkra szálljanak. Mások iránti szeretetünk (Mt 22,39) arra készítet bennünket, hogy készségesen munkálkodjunk mindazok lelkiismereti szabadságáért, akik szabadságát elfogadhatatlan módon korlátozta az állam. E munka személyes és közösségi életünkben is okozhat veszteségeket, de ezt az árat készséggel meg kell fizetnünk azért, hogy Urunk követői lehessünk, aki szót emelt a kiszolgáltatott és megvetett emberek érdekében.

Részvétel a kormányzásban

A Hetednapi Adventista Egyház tudatában van annak, hogy Isten gyermekei hosszú időn keresztül bekapcsolódtak a közügyek gyakorlásába. József hatalmat gyakorolt Egyiptomban (1Móz 41,40-57). Hasonlóképpen Dániel is magasra jutott a politikai

ranglétrán Babilonban, és ez a nemzet javát szolgálta (Dn 6,3). Saját történetünk arról tanúskodik, hogy a hetednapi adventisták összefogtak más vallási és civil szervezetekkel, hogy nyomást gyakoroljanak a politikai hatalomra a rabszolgák felszabadítása és a vallásszabadság előmozdítása érdekében. Ugyanakkor a vallási befolyás nem mindig szolgálta a társadalom javát. A vallásos emberek nyomására elkövetett vallásüldözések, vallásháborúk, társadalmi és politikai elnyomások a bizonyosságai, hogy mekkora veszély rejlik abban, ha vallási célok megvalósítására állami eszközöket használnak fel.

A Hetednapi Adventista Egyház növekedése következtében az egyház a világ egyes országaiban képessé vált arra, hogy politikai befolyást gyakoroljon. Ez a befolyás önmagában nem jelent problémát, sőt adventisták akár pozitív befolyást is gyakorolhatnak a politikai hatalomra.⁷ Ennek ellenére állandóan tudatában kell lennünk azoknak a veszélyeknek, melyek együtt járnak politikai befolyásunkkal, és mindent meg kell tennünk azért, hogy elkerüljük ezeket a veszélyeket.

---

⁷ „Gondoltatok már arra, amit ki sem mertek mondani, hogy egy napon a szellemi nagyság csúcsán állhattok; hogy tanácsadó és törvényhozó testületekben ülhetek, és részt vehettek az országot irányító törvények meghozatalában? Nincs semmi rossz az ilyen törekvésben. Mindnyájan otthagyhajátok tevékenységeitek áldásos nyomait. Ne elégedjete meg szegényes eredményekkel, törekedjete magasra, és ne sajnáljátok semmilyen erőfeszítést, hogy elérjete a kitűzött színvonalat.” (White, E. G.: *Fundamentals of Christian Education*, 82. p.)

Ha egyes adventisták vezető beosztásba kerülnek, ahol nagy hatással lehetnek a társadalomra, akkor követniük kell az arany szabályt (Mt 7,12). Arra kell törekednünk, hogy a vallásszabadságot mindenki számára biztosítsuk, ezért nem használhatjuk politikai befolyásunkat arra, hogy saját hitünket előmozdítsuk, másokét pedig korlátozzuk. Az adventisták vegyék nagyon komolyan a társadalmi felelősséget, részt kell vennünk a szavazáson, amikor ezt jó lelkiismerettel tehetjük,⁸ és be kell kapcsolódnunk társadalmunk építésébe. Ugyanakkor az adventistáknak óvakodniuk kell attól, hogy a politika szenvedélyükké váljon, és soha nem használhatják se a gyülekezetek szószékeit, se az egyház kiadványait arra, hogy politikai programokat népszerűsítsenek.⁹

Azoknak az adventistáknak, akik társadalmi hivatalt viselnek, a legmagasabb keresztény erkölcsi színvonalról kell tanúskodniuk. Ekkor Isten, mint modern Dánieleket, vezetni fogja őket, és hozzá tanúsított hűségük ösztönzőleg hat majd a közösségre.

---

⁸ A hetednapos adventisták szavazataikat imádságos szívvel, és a körülmények gondos mérlegelésével adják le. Ellen G. White bizonyos körülmények között a szavazástól való tartózkodásra szólította fel az adventistákat (*Selected Messages*, 2. köt., 337. p.), máskor kijelentette, hogy nem biztonságos bizonyos politikai pártokra szavazni (*Fundamentals of Christian Education*, 475. p.), és volt, amikor azt írta, hogy a hetednapos adventisták vétkeznek, ha olyan képviselőkre szavaznak, akik nem védik meg a vallásszabadságot (*Last Day Events*, 127. p.).

⁹ White, E. G.: *Fundamentals of Christian Education*, 475. p.

Az egyház képviselői

Isten a történelem folyamán többször bízott meg embereket azzal, hogy képviseljék az Ő üzenetét koruk uralkodói előtt. Ábrahám (1Móz12,15-20), József (1Móz 41) és Mózes (2Móz 4-12)) mindannyian közvetlen kapcsolatban álltak a korabeli fáraókkal. Eszter jelenlétének Ahasvérus király udvarában az lett az eredménye, hogy Isten népe megmenekült a pusztulástól (Eszter 8). Dániel először babiloni birodalomban (Dn 3-5), majd Círusz és a Méd Dáriusz előtt képviselte a népet (Dn 1,21; 5,31-6,28). Pál apostol a római birodalom uralkodó osztálya számára vitte el az evangéliumot (ApCsel 23-26). Hasonlóan a nagy reformátorok közül is többen álltak napjaik uralkodói előtt, hogy megvédjék álláspontjukat. Hanyagok volnánk akkor, ha napjainkban nem tennénk meg mindent, hogy bemutassuk Krisztust a világ vezetői előtt.

Az adventisták hivatása, hogy hangot adjanak a lelkiismereti szabadságnak a világ előtt.¹⁰ Ez azt jelenti, hogy kapcsolatokat kell építenünk napjaink politikai vezetőivel.¹¹ Ezért a hetednapi adventista egyház

---

¹⁰ „Nem Isten akaratát követjük, ha csendben ülünk, és semmit sem teszünk azért, hogy megvédjük a lelkiismereti szabadságot.” (White, E. G.: *Testimonies for the Church*, 5. köt., 714. p.)

¹¹ „Királyoknak, kormányzóknak és tanácstestületeknek kell megismerniük az igazságot bizonyágtevő szolgálatotok által. Ez az egyetlen módja annak, hogy a világosságról és az igazságról szóló bizonyágtétel eljusson a magas beosztásban lévő emberekhez.” (White, E. G.: *Review and Herald*, 1890. ápr. 15.)

kiválaszt embereket, akik képviselik az egyházat a kormány és a nemzetközi testületek előtt, hogy befolyásukkal védjék a vallásszabadságot. Ezt a munkát misszióink szempontjából igen jelentősnek kell tartanunk, és biztosítani kell a szükséges anyagi forrásokat ahhoz, hogy képviselőnk a legmagasabb színvonalon történjen meg.

A kormányokkal szembeni elvárások

A kormányok azért alakulnak, hogy a kormányzottak szükségleteiről gondoskodjanak. Ezért védeniük kell a nép alapvető emberi jogait, ami a lelkiismereti szabadságot is magában foglalja. Az államnak ezen felül gondoskodnia kell a közrendről, a közegészségügyről, a tiszta környezetről, és olyan légkört kell teremtenie, ami hozzásegíti az állampolgárokat ahhoz, hogy családot alapítsanak, és kibontakoztassák emberi képességeiket. Az állam felelőssége, hogy gátat szabjon a hátrányos megkülönböztetésnek, akár faji, etnikai, vallási, politikai vagy nemi alapon történjen az, és lehetővé tegye a hatalma alatt álló polgároknak, hogy pártatlan bíróság ítélkezzen ügyeikben. Az államnak nemcsak az a kötelessége, hogy saját területén biztosítsa az emberi jogokat, hanem az is, hogy a nemzetközi közösségben is megtegye ugyanezt, és amennyiben az emberek egy csoportja üldöztetést szenved, menedéket biztosítson számára.

Állami támogatás

A hetednapi adventisták hosszú ideje vitáznak azon, hogy az egyház vagy annak intézményei elfogadjanak-e állami támogatást. Egyfelől az egyház azt tanította, hogy Isten készíti azokat, akik politikai hatalommal rendelkeznek, hogy segítsék egyházát, ezért az egyháznak nem szabad falakat építenie, amivel megakadályozza ügyének előmenetelét.¹² Másfelől az egyház azokra a veszélyekre is rámutatott, melyek az egyház és az állam szövetségében rejlenek.¹³

Ezért, ahol a törvények lehetővé teszik, hogy állami támogatást kapjunk anélkül, hogy azt olyan feltételekhez kötnék, melyek akadályoznak bennünket hitünk szabad gyakorlásában és megvallásában – például nem akadályoznak bennünket abban, hogy egyházi

---

¹² „Amíg e világon vagyunk, és Isten Lelke viaskodik a világgal, addig támogatást kapunk és támogatást nyújtunk másoknak. Kötelességünk, hogy bemutassuk a világnak a világosságot, amit azt feltárul előttünk a Szentírásban, és el kell fogadnunk a világtól azt, aminek megadására Isten készíti a világot az Ő művével kapcsolatban. Isten még nem zárta be a kegyelem ajtaját. Az Úr még mindig jóindulatra készíti a királyok és kormányzók szívét az ő népe érdekében, ezért nekünk, akiket mélyen érint a lelkiismereti szabadság kérdése, nem szabad elzárni egyetlen támogatás útját sem, és nem vonhatjuk vissza magunkat attól a segítségtől, aminek megadására Isten készítette őket az Ő művének előmenetele érdekében.” (White, E. G.: *Testimonies to Ministers*, 197-203. p.)

¹³ „Az egyház szövetsége az állammal – ha mégoly laza is – látszatra talán közelebb hozza a világot az egyházhoz, de valójában az egyház jut közelebb a világhoz.” (White, E. G.: *The Great Controversy*, 297. p.)

intézményeinkben csupán hetednapi adventistákat alkalmazunk, intézményeink adventista irányítás alatt maradjanak, és megalkuvás nélkül érvényesüljenek bennük azok a bibliai elvek és Ellen G. White írásaiból származó tanácsok, melyeket egyházunk követ –, ott alapelveink lehetővé teszik, hogy állami támogatást fogadjunk el. Azonban, az állam és az egyház szövetségének elkerülése végett állami támogatást nem szabad hitéleti tevékenységre fordítani, úgymint istentiszteletet, evangelizációt, egyházi kiadványok megjelentetése vagy azok fizetése, akik az egyházi adminisztrációban, illetve az evangélium szolgálatában tevékenykednek, kivéve azokat a szolgálattevőket, akik munkáját a kormány olyan mértékben szabályozza, hogy gyakorlatilag lehetetlen ilyen szolgálatokat fenntartani az állam hozzájárulása nélkül.¹⁴

Amikor alapelveinkkel nem ellenkezik az állami támogatás elfogadása, akkor is gondosan meg kell vizsgálni, hogy indokolt-e a támogatás elfogadása. A rendszeres állami támogatás az esetenként adott célzott támogatásokkal szemben rendkívül veszélyes. Lehetetlen, hogy intézményeink legalább egy bizonyos mértékig ne kerüljenek függőségbe az állami támogatással szemben. Az ilyen támogatások az esetek többségében kormányzati megkötésekkel járnak együtt. Lehet, hogy ezek a megkötések kezdetben nincsenek ellentétben keresztény alapelveinkkel, de a szabályok ki

---

¹⁴ Ebbe a kategóriába tartoznak a katonai lelkigondozók, a börtönlelkészek, azt állami kórházakban dolgozó lelkigondozók, stb.

vannak téve a változásnak. Amennyiben olyan új szabályok lépnek életbe, melyek megkívánják tőlünk, hogy feladjuk bibliai elveinket és eltérjünk azoktól a tanácsoktól, melyeket Ellen G. White írásaiból merítettünk, az állami támogatást fel kell mondani még akkor is, ha bizonyos intézményeket be kell zárni, el kell adni, vagy tevékenységét jelentősen csökkenteni kell.

Amikor az adventisták állami támogatást kapnak, azt a legteljesebb becsületességgel kell kezelni. Ez azt is magában foglalja, hogy a támogatás felhasználásában követni kell azokat a megkötöttségeket, melyek mellett a támogatást adták, valamint szigorúan az összeggel kapcsolatos elszámolás szabályait. Ha az egyház nem tud megfelelni ezeknek a feltételeknek, akkor nem szabad elfogadnia a támogatást.

Egyes szélsőséges esetekben a hetednapos adventisták csak akkor végezhetnek missziót egy-egy országban, ha olyan programokat végeznek, melyek szigorú állami ellenőrzés alatt állnak, és nélkülözik a nyilvános bizonyosítást. Sok imára és nagy óvatosságra van szükség ahhoz, hogy bölcsen valósíthassunk meg ilyen programokat. Ilyenkor gondosan kell mérlegelnünk, hogy amennyiben az egyház – a fent említett feltételek mellett – bekapcsolódik egyes programokba, vajon azzal nevét adja egy elnyomó kormányzathoz, vagy olyan rövid és hosszú távú lehetőségekhez jut, melyek lehetővé teszik számára az evangélium és a hármasság üzenet (Jel 14,6-12) hirdetését az adott országban. Minden módon el kell kerülnünk azt, hogy Krisztus neve olyan politikai rendszerekhez köttessék, melyek elnyomják és rettegésben tartják saját népüket.

Befejezés

Isten minden embernek megadta azt a képességet, hogy az Ige és a Szentlélek vezetése mellett eldöntse, hogy mi a jó és mi a rossz. E nyilatkozatnak nem az a célja, hogy helyettesítse a mennyei tanácsot, sem az, hogy egyedülálló értelmezést adjon e tanácsnak. A nyilatkozat célja összefoglalni a hetednapos adventisták pillanatnyi álláspontját ebben a kérdésben.

Az a mód, ahogy az állam és az egyház kapcsolatát, világszéles erőfeszítéseink egészére jelentőst gyakorol. Ezért sok imával és elmélyült gondolkodással kell megközelítenünk ezt a kérdést. A hetednapos adventisták a Szentlélek vezetése mellett a jövőben is arra törekcszenek, hogy a lelkiismereti szabadság evangéliumi elvének hírnökei legyenek.

VISZONYUNK MÁS EGYHÁZAKHOZ ÉS VALLÁSI SZERVEZETEKHEZ¹⁵

Annak érdekében, hogy elkerüljük a súrlódásokat és a félreértéseket más missziós társaságokkal, a következő alapelveket állapítjuk meg a misszióterületeken dolgozó alkalmazottaink számára:

1. Elismerünk minden társaságot, amely magasra emeli Krisztust az emberek előtt, mint Isten világgraszoló evangelizációs tervének részét, és nagyra értékelünk mindenkit, aki – más egyházakban – azon fáradozik, hogy lelkeket mentsen Krisztus számára.
2. Ha az evangelizálás munkája más társaságokkal hoz össze bennünket, mindenkor és mindenütt a keresztény udvariasság, becsületesség és méltányosság jellemezze a missziós problémák kezelését.

---

¹⁵ Ez a dokumentum nem pusztán állásfoglalás, hanem olyan belső törvény, amit a hetednapos adventisták világgözüségének munkarendjében tettek közzé. *General Conference Working Policy*, No.: O 110

3. Elismerjük, hogy az igazi vallásosság lényegéhez tartozik annak tudomásul vétele, hogy a vallás a személyes lelkiismereten és meggyőződésen alapszik. Ezért szem előtt kell tartani, hogy soha senkit ne vonzzanak önző érdekek vagy pillanatnyi előnyök sorainkba, és ne is tartson közöttünk senkit más kötelék, mint az a meggyőződés, hogy csak ebben a formában talál tökéletes közösséget Krisztussal. Ha gyülekezeti tagjaink bármelyikének megváltozik a meggyőződése, és többé nem kíván egységben maradni velünk a hitben és az életmód kérdéseiben, akkor nemcsak jogának, hanem kötelességének is tartjuk, hogy felfogásának megfelelően csatlakozzon ahhoz a közösséghez, melynek tanításaival egyetért.
4. Mielőtt átvinnénk valakit más felekezetektől, gondosan vizsgáljuk meg ügyét, és győződjünk meg róla, hogy vajon az illető csupán Istennel való személyes kapcsolat céljából, vallásos meggyőződéstől indítatva változtatja-e meg hovatartozását. Ahol csak lehetőség van rá, tanácskoznunk kell annak a felekezetnek a lelkészével, ahonnan az illető át akar jönni.
5. Olyan személyeknek, akik egyházukban világosan kimutatott bűnök miatt gyülekezeti fenyíték alatt állnak, a felvételét fel kell függeszteni mindaddig, amíg a megtérés jelei nem láthatók életükben.

6. Más egyházak alkalmazottait csak akkor vehetjük át, ha előbb tanácskoztunk az illető egyház vezetőivel.
7. A területek revíziós bizottságainak javasoljuk, hogy a munkások fizetésének megállapításánál vegyék figyelembe az azonos területen dolgozó többi misszió által fizetett juttatásokat.
8. Ami a munkaterületek felekezetek közötti felosztását illeti, arról a következő az álláspontunk:

(a) Hisszük, hogy a múlt nemzedékekben Isten gondviselése és emberekért végzett munkája keretében új vallásfelekezetek születtek azért, hogy az evangéliumi igazság egyes elhanyagolt részeit erőteljesebben hangsúlyozzák. Így Isten hívta létre a hetednapi adventista mozgalmat is azzal a megbízatással, hogy hangsúlyozza Krisztus közeli második eljövételét.

(b) A Biblia – különösen Jel 14, 6-12 – megparancsolja, hogy az Üdvözítő visszajövetele előtti időben hirdetni kell az örökkévaló evangéliumot minden ágazatnak, nyelvnek és népnek. E megbízatásunk nem teszi lehetővé számunkra, hogy korlátozzuk az evangélium e részének hirdetését. Ellenkezőleg, inkább késztetést érzünk arra, hogy elvigyük az evangéliumot mindenkinek, akinek – az említett bibliai szakasz szerint – Isten el akarja küldeni azt.

A HETEDNAPI ADVENTISTÁK LÁTÁSA A RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZRÓL¹⁶

A hetednapi adventisták minden embert egyenlőnek tekintenek Isten előtt. Elutasítjuk az emberi személyiséggel szembeni előítéletet, legyen az faji, nemzetiségi vagy vallási megalapozottságú. Továbbá készségesen elismerjük, hogy vannak őszinte keresztények más egyházakban is, beleértve a római katolikus egyházat, és készek vagyunk együttműködni minden olyan testülettel és szervezettel, melyek az emberi szenvedés enyhítésén, illetve Krisztusnak a világ előtti felmagasztalásán fáradoznak.

A hetednapi adventisták pozitív módon közelednek más vallásokhoz. Alapvető küldetésünk hirdetni Jézus Krisztus evangéliumát az Ő közeli visszatérésnek összefüggésében, és nem az, hogy kimutassuk más felekezetek tévedéseit.

---

¹⁶ E határozatot a Hetednapi Adventisták Generál Konferenciájának Ügyvezető Bizottsága (ADCOM) szavazta meg 1997. április 15-én, és Robert S. Folkenberg elnök hozta nyilvánosságra. *Statements Guidelines and Other Documents, Seventh-day Adventist Church, A 2005 Compilation by the Communication Department of the General Conference*, 90-91. p.

A hetednapi adventisták hitelvei a bibliai és apostoli tanításokban gyökereznek, ezért osztozunk más keresztény egyházak tagjaival a kereszténység számos alapvető tantételében. Ugyanakkor, mint mozgalomnak, sajátos identitásunk van. Sürgető üzenetünk, amit más keresztényeknek és nem-keresztényeknek hirdetünk reményt, életminőséget és teljességet közvetít Krisztusban.

A római katolikusokkal kapcsolatos felfogásunkat egyfelől a múltban szerzett tapasztalatok, másfelől a jövővel kapcsolatos váradalmak alakítják. Sajnos, nem tekinthetjük meg nem történtnek, és nem hagyhatjuk figyelmen kívül a vallási türelmetlenségnek, sőt az üldözésnek azt a hosszú történetét, ami a római katolikus egyház nevéhez kötődik. A római katolikus egyházkormányzás, ami olyan biblián kívüli tantételekre épül, mint a pápai primátus, valamint az egyház és az állam szoros összefonódása, számos visszaélés forrása volt a vallásszabadsággal kapcsolatban.

A hetednapi adventisták meg vannak győződve arról, hogy a bibliai jövendölések alapján helyesen látják, hogy az emberiség az idők végezetének közelségében él. A bibliai jövendölések alapján az adventisták hiszik, hogy földünk közvetlenül Krisztus második eljövetele előtt addig nem tapasztalt nyugtalanságon megy át, és e nyugtalanság központjában a hetedik napi szombat kérdése áll majd. Arra számítunk, hogy egyes világvallások – jelentős keresztény közösségeket is beleértve – felsorakoznak Isten és az Ő szombatja ellen. Az állam és az egyház egyesülése a jövőben ismét kiterjedt vallási elnyomást eredményez majd.

Az állítás, miszerint a keresztény alapelveket csupán egyetlen közösség szegte meg, nincs összhangban sem a történelmi tényekkel, sem a bibliai próféciákkal. Elismerjük, hogy időnként a protestánsok, még a hetednapi adventisták is ápolnak előítéleteket másokkal szemben. Ha a bibliai tanításokat képviselve a hetednapi adventisták elmulasztják kimutatni szeretetüket azok iránt, akiknek prédikálnak, maguk sem képviselnek igazi kereszténységet.

A hetednapi adventisták méltányosan szeretnének viszonyulni másokhoz, ezért miközben emlékezetünkben tartjuk a történelmi feljegyzéseket, és ragaszkodunk a végső időkkel kapcsolatos felfogásunkhoz, elismerjük azt, hogy napjaink katolicizmusában vannak pozitív változások, és hangsúlyozzuk azt a meggyőződésünket, miszerint sok római katolikus keresztény van, akik testvéreink a Krisztusban.

VALLÁSI KISEBBSÉGEK VALLÁSSZABADSÁGA¹⁷

A vallási kisebbségek a történelemben gyakran váltak hátrányos megkülönböztetés és üldöztetés áldozataivá. Napjainkban ismét emelkedik a türelmetlenség és az előítéletek szintje. Annak ellenére, hogy az ENSZ dokumentumai kimondják, hogy minden embernek joga van arra, hogy különböző vallási nézeteket valljon, terjesszen, és megváltoztassa vallását, számos ország megtagadja ezt a jogot polgáraitól.

A nemzetközi jogi dokumentumok elítélik a vallási kisebbségek hátrányos megkülönböztetését, tragikus módon ennek ellenére egyes országok olyan jegyzékeket készítettek, melyeken egyes vallási csoportokat veszélyes szektákként soroltak fel. Szektaellenes vizsgálóbizottságokat állítottak fel, nyomozókat képeztek ki, és korlátozó törvényeket fogadtak el. Így ártatlan hívők százezrei gyanúsítottak és másodrendű állampolgárok lettek. Mindez a vallásszabadságnak, mint az emberi nem legelemibb és legalapvetőbb jogának a megszegése. A hetednapi adventisták hisznek abban,

---

¹⁷ Ezt az állásfoglalást a Generál Konferencia Végrehajtó Bizottságának 1999. szeptember 29-i ülésén szavazták meg Silver Springben (Maryland). *Statements Guidelines and Other Documents, Seventh-day Adventist Church, A 2005 Compilation by the Communication Department of the General Conference*, 88-89. p.

hogy engedelmeskednünk kell az ország törvényeinek mindaddig, amíg e törvények nem ellenkeznek Isten törvényeivel. Elutasítunk azonban minden olyan törvényt, politikát vagy tevékenységet, ami hátrányos megkülönböztetést alkalmaz a vallási kisebbségekkel szemben.

A hetednapi adventista egyház mindenire kiterjedő módon védi a vallásszabadságot, valamint az állam és az egyház szétválasztását. A Szentírás azt tanítja, hogy Isten, aki életet adott, szabad választást is adott az embernek. Isten csak olyan imádatot fogad el, ami önkéntes alapon történik. A hetednapi adventisták azt is vallják, hogy a törvényeknek egyformán kell vonatkoznuk minden emberre, nem lehet önkényes kivételeket tenni. Kijelentjük, hogy egyetlen vallási csoportot sem lehet elítélni csupán azért, mert egyes képviselői szélsőségeseknek tűnnek mások szemében. A vallásszabadságot csak akkor szabad korlátozni, ha olyan agresszív és erőszakos magatartással párosul, ami sérti mások emberi jogait.

Az ENSZ által elfogadott egyetemes emberi jogokról szóló nyilatkozat tizennyolcadik pontjával összhangban, valamint más nemzetközi jogi dokumentumokkal, és saját hitével és történetével összefüggésben a hetednapi adventista egyház teljes mértékben elkötelezi magát arra, hogy mindenütt és mindenki vallásszabadságát hirdeti és védelmezi. Ezen túlmenően továbbra is arra törekszünk, hogy előmozdítsuk a párbeszédet és a jobb megértést az állami intézmények illetve azok között az emberek között, akik valamilyen vallási kisebbséghez tartoznak.

VALLÁSSZABADSÁG, EVANGELIZÁCIÓ ÉS PROZELITIZMUS¹⁸

A hetednapos adventisták hiszik, hogy a vallásszabadság alapvető emberi jog. Mint keresztények, meg vannak arról győződve, hogy a vallás terjesztése nem csupán jog, hanem örömteli kötelezettség is, ami a bizonyágtevésről szóló isteni megbízaton alapszik.

Isten elhívta a keresztényeket, hogy evangelizáljanak, azaz hirdessék az üdvösség jó híret Krisztusban (Mt 28,19-20). Ez a keresztény élet és tanúságtétel szíve. Ezért a kereszténység lényegénél fogva missziós vallás.

A hetednapos adventisták a globális misszió és evangelizáció hangsúlyozására vonatkozó készletet egyfelől a Krisztus misszióparancsa iránti engedelmességből, másrészt abból az őszinte vágyból merítik, hogy minden ember üdvözljön és elnyerje az örök életet. További készletet és sürgetést jelent nekik az a hit, hogy Krisztus visszatérése közel van. A

---

¹⁸ E dokumentumot a Hetednapos Adventisták Generál Konferenciájának Végrehajtó Bizottságában szavazták meg, és világszervezet 2000. július 9-29-i ülésén tették közzé Torontóban. *Statements Guidelines and Other Documents, Seventh-day Adventist Church, A 2005 Compilation by the Communication Department of the General Conference*, 86-87. p.

misszióparancs betöltése iránti igyekezetből a hetednapi adventisták több, mint kettőszáz országban szolgálnak és hirdetik az evangéliumot.

A vallásos hit terjesztésével összefüggésben napirendre került a prozelitizmus ügye, mivel a prozelitizmus fogalmát igen eltérő módon határozzák meg, és a szó egyre pejoratívabb értelmet nyer, ami összekapcsolódik az emberek meggyőzésének erkölcstelen, sőt erőszakos formáival. A hetednapi adventisták fenntartások nélkül elítélik az ilyen módszereket. Abban hisznek, hogy a hit és vallás terjesztésének leghelyesebb módja, amikor az emberek alázattal és tisztelettel fejtik ki vallási meggyőződésüket, és saját életükkel támasztják alá a hirdetett üzenetet, amivel a hirdetett üzenet szabad és örömteli elfogadására készítetik az embereket.

Az evangelizációs és missziós erőfeszítések közben tisztelnünk kell az emberi lényeket, az evangélium hirdetőinek őszintének és átláthatónak kell lennie, amikor más vallási csoportokért munkálkodik. Olyan szóhasználatot kell követniük, amivel mellőzik a más vallási meggyőződést valló csoportok tagjainak megsértését. Nem szabad olyan kijelentéseket tenniük, ami megalapozatlan vagy sértő másokra nézve.

A megtérést a Szentlélek munkálja, ezért nem köthető adományokhoz vagy más anyagi előnyökhöz. Miközben tiszteletben kell tartani az egyháznak azt a jogát, hogy humanitárius tevékenységet végezzen, ezt a tevékenységet nem szabad összekötni az evangelizációval oly módon, hogy kiszolgáltatott embereket vallási meggyőződésük megváltoztatására késztesseken vele.

A hetednapi adventisták elkötelezték magukat arra, hogy szolgálják embertársaikat azzal is, hogy hirdetik az örökkévaló evangéliumot minden népnek és törzsnek, minden nyelvnek és nemzetnek (Jel 14,6).

BIBLIOGRÁFIA

A Hetednapos Adventista Egyház észak-amerikai eredetéből következik, hogy az egyházzal szülő művek többsége angol nyelven készült. Ezekből szeretnék rövid válogatást közölni azok részére, akik elmélyültebben akarják tanulmányozni az adventisták történetét, tanításait, működését.

Az adventistákra vonatkozó irodalom vizsgálatát a az adventista bibliakommentárnál (*Seventh-day Adventist Bible Commentary*) érdemes kezdeni. E sorozat, ami ma tizenkét kötetből áll, lényegében két részre bontható: az első hét kötetben a Biblia hetednapos adventista magyarázatát találjuk, a sorozat második fele átalakul a hetednapos adventistákra vonatkozó kézikönyvvé. A nyolcadik kötet adventista bibliai lexikon, a kilencedik egyház- és dogmatörténeti szövegeknek a gyűjteménye, a tizedik és tizenegyedik olyan adventista enciklopédia, ami átfogó képet ad az adventistákról. A sorozat tizenkettedik köteté dogmatikai kézikönyv, ami bemutatja a hetednapos adventista tanítások bibliai, dogmatörténeti összefüggéseit, valamint a tantételek részletes kifejtését.

Érdemes felkeresni a Hetednapos Adventista Egyház világközpontjának (*General Conference of Seventh-day Adventists*) honlapját, és megkeresni az adventista statisztikai hivatal és archívum (*Office of Archives, Statistics and Research*) lapját (<http://ast.gc.adventist.org/>), ami szinte kimeríthetetlen forrásanyagot közöl az adventistákról. A honlap négy területet érint: közli a világ összes hetednapos adventista

szervezeti egységének adatait – címét, telefonszámát, vezetőinek nevét és elérhetőségét –, elektronikus formában elérhetővé teszi az adventista évkönyvet (*Seventh-day Adventist Yearbook*). Az évkönyvben nemcsak az adventista intézmények legfrissebb adatai szerepelnek, hanem az egyház felszentelt lelképásztoraik és egyházi tisztviselőinek nevei és elérhetőségei is. A statisztikai hivatal évről évre közzéteszi a hetednapos adventistákra vonatkozó statisztikai adatokat, valamint az adventista világszervezet titkárainak jelentéseit. A honlap legértékesebb része azonban az archívum, ahol megtaláljuk a legbefolyásosabb adventista lapok elektronikus kiadását, valamint számos olyan kézikönyvet és tanulmányt, melyek bemutatják a hetednapos adventistákat.

Aki a Hetednapos Adventista Egyház történetét szeretné megismerni, annak ajánlom Richard Schwartz és Greenleaf Floyd egyetemi tankönyvét (*Light Bearers, A History of the Seventh-day Adventist Church*), ami bőséges irodalmat közöl a további kutatáshoz. A mű első kiadásának elektronikus változatát megtaláljuk a fent említett honlapon. Igen értékesek George R. Knight könyvei, az adventista örökség sorozat kötetei (*A Brief History of Seventh-day Adventists; A Search for Identity, The Development of Seventh-day Adventist Beliefs; Organizing to Beat the Devil, The Development of Adventist Church Structure*), melyek rövid átfogó képet adnak az adventisták történetéről, dogmatörténetéről és szervezeti fejlődéséről. A dogmatörténettel foglalkozó kötet magyarul is megjelent (*Helyünk a keresztény világban, A hetednapos adventista gondolkodás története*). George R. Knight Ellen G. White

munkásságáról is írt két könyvet: az elsőben e kiemelkedő adventista szerző életrajzát, a másodikban írásainak alkalmazását mutatja be (*Meeting Ellen White; Reading Ellen White*), mindkettő megjelent magyarul is. Elbeszélő formában készült, de a maga nemében hasznos és tárgyyszerű Mervyn Maxwell könyve (*Tell it to the World, The Story of Seventh-day Adventists*), amit szintén kiadtak magyarul (*Mondd el a világnak!*).

A magyarországi hetednapi adventisták történetének három említésre méltó feldolgozása van: Szigeti Jenő „*Fejezetek a H. N. Adventista Egyház magyarországi történetéből*”; Rajki Zoltán „*A H. N. Adventista Egyház története 1945 és 1989 között*” című könyvei, valamint az *Adventhírnök* 1998. 7-8. száma, amit a magyarországi adventista egyház százéves jubileuma alkalmából adtak ki.

Az adventista tanításokat a fent említett dogmatikai kézikönyvön kívül megismerhetjük az adventista világszervezet lelkészegyesületének magyarul is megjelent kézikönyvéből, amit a legtöbb lelkészképző szemináriumban tankönyvként használnak (*A hetedik napot ünneplő adventisták hitelvei, A 27 alapvető hitelv bibliai magyarázata*). E könyv elektronikus formában is elérhető a Hetednapi Adventista Egyház honlapján (<http://www.adventista.hu/>). Értékes kézikönyv még Richard Rice tankönyve (*The Reign of God, An Introduction to Christian Theology from a Seventh-day Adventist Perspective*), ahol bőséges irodalmat találunk az egyes hittételek további vizsgálatához. Az adventista tanítások legelterjedtebb, egyben legvitatottabb kifejtését 1957-ben adták ki válaszul arra az ötven kérdésre, amit Walter Martin szektakutató tett fel

vezető hetednapi adventista teológusoknak (*Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine*). A könyv kritikai kiadása a közelmúltban jelent meg George R. Knight szerkesztésében, az Andrews University Press gondozásában.

Az adventista istentiszteletről két olyan szerző művét kell megemlíteni, akik igen sokat tettek az adventista liturgia megújulása érdekében. Norval Pease könyve (*And Worship Him*) a hatvanas években jelent meg és ma már klasszikusnak számít, Raymond Holmes pedig a nyolcvanas években adta ki liturgia tankönyvét (*Sing a New Song, Worship Renewal for Adventists Today*). Istentiszteletről szólva érinteni kell a hetednapi adventisták egyházi zenével kapcsolatos tanítását, amit Harold Hannum (*Music and Worship*), majd Lilianne Doukhan (*In Tune with God*) fogalmazott meg.

A Hetednapi Adventista Egyház egyházzsogi kiadványai közül kettőt emelek ki: az egyik a helyi gyülekezetek életéről és működéséről szól (*Church Manuel*), a másik az egyház felsőbb szerveinek tevékenységét szabályozza (*General Conference Working Policy*). A Gyülekezeti kézikönyv magyar kiadását elektronikus formában megtaláljuk az adventista egyház honlapján (<http://www.adventista.hu/>). A hetednapi adventista egyházszervezet történetét megismerhetjük Andrews G. Mustard (*James White and the Seventh-day Adventist Organization, Historical Development, 1844-1881*), valamint Barry David Oliver (*Seventh-day Adventist Organizational Structure, Past, Present, and Future*) doktori értekezéseiből. Mindkettőt az Andrews University adta ki. Gyakorlatias céllal a generál konferenciai ülés küldöttei részére készült az a kötet,

melyben a szerzők megvilágították az adventista egyházszervezet filozófiai hátterét (Beach, W. R. és Beach, B. B.: *Pattern for Progress, The Role and Function of Church Organization*).

Az adventisták és más egyházak kapcsolatáról a téma legjobb adventista szakértője, Bert B. Beach írt két könyvet (*Vatican II: Bridging the Abyss, Ecumenism Boon or Bane?*), amit különösen értékesé tesz az a tény, hogy a szerző nemcsak elméletből ismeri ezt a területet, hanem részt is vett az elmúlt ötven év minden jelentős egyházi rendezvényén, ahol a hetednapi adventisták képviseltették magukat. A hetednapi adventistáknak a római katolikusokkal kapcsolatos álláspontját dolgozta fel Reinder Bruinsma doktori értekezésében (*Seventh-day Adventist Attitudes Toward Roman Catholicism, 1944-1965*). Ezt a könyvet is az Andrews University Press adta ki.

A társadalmi kapcsolatokról észak-amerikai vonatkozásban két kitűnő kötet is napvilágot látott. Malcolm Bull és Keith Lockhart az adventisták és az amerikai álmot (*Seeking a Sanctuary, Seventh-day Adventism and the American Dream*) viszonyát taglalja, míg Douglass Morgan az adventisták és az amerikai köztársaság (*Adventism and the American Republic, The Public Involvement of a Major Apocalyptic Movement*) kapcsolatát mutatja be. Az adventisták vallásszabadsággal kapcsolatos tevékenységéről Bert Beach (*Bright Candle of Courage*) és Nørskov Olsen (*Christian Faith and Religious Freedom*) írt egy-egy alapos munkát. Utóbbi inkább elméleti, az előbbi – a szerző tapasztalataiból adódóan – konkrétabb és gyakorlatiasabb.

